

מי דפק את מי - בשיחת החברים

לפני שהתכנסה צמרת מע"י לשיחת חברים בשבת בבוקר, ניצבה שאלה גדולה: מה יעשה משה דיין?
 אחרי שהסתיימה השיחה, עוד ניצבה אר תה שאלה ללא מענה - אבל נוספו לה תריסר שאלות חדשות. כראש-וראשונה: **איך הזדמנו גולדה מאיר, משה דיין וישראל גלילי ל"שיחה אינטימית" אחרי השיחה הכללית? הי אם תוכננה מראש? מי יזם או תה? מדוע נעדר פינחס ספיר?**

מדוע חזר דיין?

בבחינה פורמאלית, היה ברור מדוע נעדר המזכיר הכללי של מע"י מן הישיבה המשולשת. עוד לפני סיום שיחת החברים הודיע פינחס ספיר, שהוא יאלץ להפסיק את הישיבה בעצרים, מכיוון ש עליו להשתתף בסעודה משפחתית עם נכדיו. ייתכן שזאת היתה הסיבה מדוע ניהל את הישיבה בקוצר-רוח. לא הירשה קריאות בנינים, הירבה להתמש בפטיש ה"יור, וקרא חברים לסדר. עד כדי כך, שכאשר ביקש משה דיין לקרוא קריאת-ביניים למד כיר ההסתדרות אהרן בקר, דפק ספיר ב פטישו וקרא לו: "לא להפריע!"
 כאשר חזר ספיר פעם נוספת על תרגיל זה, התפרץ כלפיו דיין: "זאת שיחת חברים! בשיחת חברים מותר להעיר הערות. זה אינו דיון רשמי!"
 "אני מבקש לא להפריע!" התעקש ספיר. "אם זאת לא שיחת חברים - אין לי מה לעשות כאן!" הגיב דיין בכעס, ולתדהמת המשתתפים קם ויצא מן החדר.

גולדה יוצאת ממרכז המפלגה, נכנסת למכונית. מאחוריה: גלילי

נמצאת בקו עלייה. אם תצליח להיראות כאדם המשתדל לפייס את דיין ולא לדחוף אותו החוצה, תזכה באותה אהדה שהיתה נתונה ללוי אשכול - ומאותה סיבה: בשל היותה אשת-פשרות אימהית. וכשם שב מישאלים הצביע רוב בעד אשכול כראש-הממשלה ובעד דיין כשר הביטחון, כך יצביעו בעדה כראש-הממשלה, כל עוד לא יתהווה קרע גלוי בינה לביין דיין. לכן עשתה חשבון, שכדאי לפייס את דיין.
אולם משחצלתה הצעה זו בפני ספיר - התנגד לה זה בתוקף, סירב להשתתף בשיחה. מתוך הי נחה, שהצלחת הפיוס גולדה-דיין תפגע במעמדו כאיש כלייכול ב מפלגה.

גלילי עשה קנוניה:

השיחה האינטימית סודרה על-ידי ישראל גלילי, בלי ידיעתו של פינחס ספיר. הוא אמנם עזר לספיר להמליך את גולדה, כי יורשתו של לוי אשכול; אבל רק כדי לחסום את הדרך - בצורה אלגנטית ותמימה-כביכול - בפני חברי-המפלגה יגאל אלון. הוא אינו סובל שאלון, שתמיד נחשב צוער לעומתו, נחשב עתה מועמד לראשות-ה

מטעמו של משה דיין, נאמר כי באותו רגע החליט לשוחח עם שני עמיתיו-למשלה על עניינים ממשלתיים דחוקים, משהו במישור הביטחוני. דבר שלא יכול היה להמתין עד לישיבה השבועית של יום א'.

אבל ברור, כי הסבר זה הוא רק מסך-עשן, והוא לא הספיק להסתיר את העובדה, שבמשך כל העת שחברי-הצמרת הנכבדים דנו על מעשיו, אימויו ומחלוליו של משה דיין - ידעו השחקנים הראשיים כי

"למה לריב אם אפשר לדחוף חוקן בשקט?"

תחבולה של ספיר:

גירסה זו נישנת על מה שלוי אשכול כתב באחד הפתקים, שהתפרסמו אחרי מותו: "למה לריב, אם אפשר לדחוף חוקן בשקט?"
 אומרים מפריחי גירסה זו: פינחס ספיר, יהד עם כל הצמרת הוותיקה של מע"י, הגיע למסקנה, שאין טעם, בעצם, לדחוף את דיין החוצה. אם יקים דיין רשימה נפרדת משלו, עלולה זו בכל זאת לפגוע בכוחה של מע"י, ואולי אפילו לשלול ממנה את ההישג העצום של רוב מוחלט בכנסת ה-11 באה. על כן מוטב להבטיח לו כל מיני הבטחות מצלצלות, לפייס אותו, להשאיר אותו במפלגה - ולסמוך שבבוא העת ישכילו הזקנים למנוע את מינויו של דיין כראש-הממשלה.

כדי להקל על תימרון-הארגון הוחלט מראש שספיר עצמו יעדר מהשיחה, ואולי אפילו יאפשר לגולדה ולגלילי לרמוז שהם מחפשים הסדר מעל לראשו של המזכיר הכללי. מתוך הנחה, כי גם דיין יהיה נוטה להתפייסות, כשהמדובר בפרס כלייכול עצום כמו סיכוי להשתלט על סיעה שיהיה לה רוב מוחלט בכנסת. על רוב כזה כדאי יותר ללחוץ מאשר על סיעה נפרדת בת 15 או 20 ח"כים.
לדיין יאמרו: "אחרי שנהרוג את הדוב, נריב על חלוקת העור!" רי אילו בינם לבין עצמם יאמרו: "למה לריב, אם אפשר לדחוף חוקן בשקט?"

"בוא נדבר בארבע עיניים!"

הפסקת-אש

איזה מגירסות אלה היא הנכונה? איש מן המעורבים המרכזיים לא היה מוכן אפילו לרמוז מהי התשובה לשאלה זו. אולי מפני שהמציאות אינה כה חד משמעית, אלא מורכבת מתערובת של כל הגירסות יחד - בתוספת אי-אלה תסבוכות. או אולי מפני שלכל הגירסות הללו יש מכנה משותף אחד: הן מאפשרות לדיין להישאר במפלגת העבודה. אומנם לא נקבעו עדיין התנאים, ומשני הצדדים יש תביעות וטענות; אבל העיקר הוא שהשיחה ה-11 אינטימית פתחה פתח לשלום בצמרת מע"י. או, לכל הפחות, להסכם הפסקת-אש, ש ישרו - תוך הפרות ופעולות-תגמול - עד שתוכרע סופית השאלה: מי יהיה ראש-הממשלה אחרי גולדה?

ממשלה, ואילו הוא, גלילי, נחשב שר זוטרי. **עתה, אחרי שמונע את מינויו של אלון כראש-הממשלה, מנסה גלילי לברות ברית דווקא עם דיין, כדי לחסום את הדרך בפני השתלטותו המוחלטת של ספיר.**
 הוא שיכנע את גולדה לקיים את השיחה האינטימית, שואף לתוך בינה לביין דיין. אם יצליח - יהיה מעמדו חשוב יותר מזה של ספיר.

נסיון-פשרה של גולדה:

גולדה רוצה להמשיך בהגנתה גם אחרי הבחירות. היא יודעת, שהפופולריות שלה

אין זו אלא הצגה להמונים, וכי את הדב רים החשובים יש להשאיר לשיחה שתתנהל מאחורי הקלעים, אחרי הורדת המסך.

אבל אם נקבעה הפגישה החשוי בה מראש - מדוע לא נשאר פיני חס ספיר כדי לקחת בה חלק? הייתכן שהוא לא ידע כלל על קווי מה - ושאר-גנה מאחורי גבו?

סביב שאלה זו התחולל במשך שלושת הימים הראשונים של השבוע מסע של רמיזים, האשמות והחשדות שמפלגת-העבודה לא ידעה כמותו מאז ימי הפילוג של וויד כגוריון. הכל החשידו את הכל, הכל טענו כי דפקו את הכל - או שנדפקו על ידי הכל. הגירסות העיקריות:

אך התדהמה לא הסתיימה בכך. כעבור דקה נפתחה הדלת שנית, ודיין חזר למקומו. **מפני שידע, כי אחרי ההצגה הי גדולה, החברית, צריכה להתקיים השיחה האינטימית, בה ידובר על דבריי-כללית.**

שלוש גירסות

במשך הדיון הכללי, ישב ישראל גלילי ליד גולדה מאיר, כאשר הכריז ספיר, דקות מספר לפני השעה אחת, על סיום הפגישה, והחברים החלו נוהרים החור צה - נשארו גולדה וגלילי יושבים במקור. גם דיין, שישב במרחק מהם, לא עזב את החדר. לדבריה-הסבר שפורסמו למחרת,